



© J. DEPAEPE

# Meer groene beleving op begraafplaatsen

Het Agentschap Natuur en Bos (ANB) pleit voor het vergroenen en ontharden van begraafplaatsen. Het inbrengen van zo veel mogelijk natuurlijke elementen moet de biodiversiteit verhogen en ook mogelijk maken dat het water de bodem insijpelt. Dat kwam ter sprake tijdens het tweejaarlijkse symposium ecosysteemdiensten van het Departement Omgeving.

*Jarne Depaepe, consulent tuinaanleg*

'Ecosysteemdiensten doen (be)leven!' was het centrale thema. Of hoe het landschap ons dagelijks leven op verschillende manieren kan verrijken.

## Ecosysteemdiensten

Ecosysteemdiensten omvatten alle goederen en diensten die ecosystemen aan de samenleving leveren. Voorbeelden zijn natuurlijke bescherming tegen overstroming, bestuiving door wilde insecten, natuurlijke waterzuivering, klimaatregulering en natuurgebonden recreatie. Er zijn tal van initiatieven. De vergroening en ontharding van begraafplaatsen is er één van. Een rouwplaats doet dienst als een soort van cultuur, terwijl de aanwezige natuur zorgt voor leven. De bereikbaarheid van de rustplaats van de overledene blijft van groot belang. Via het instellen van natuurlijke elementen kan de plek ook een groene oase worden. Vlinders en insecten kunnen zich goed schuilhouden in extensief bloemenrijk grasland, en zo kunnen wilde bloemen en planten zich uiteindelijk beter verspreiden.

## Vergroening van begraafplaatsen

Vlaanderen heeft ongeveer 1944

begraafplaatsen. De aanzet tot vergroening werd gegeven door het verbod op gewasbeschermingsmiddelen vanaf 1 januari 2015. Efficiënt onkruid beheren zonder herbiciden is zeer lastig, waardoor een omvorming tot een meer extensief beheer aangewezen was. Sommige maatregelen zijn eenvoudig en effectief: kiezelpaden worden grasperken, verharding wordt ingenomen door bomen en struiken, het grasland wordt bloemen- en soortenrijk, ... Tegelijkertijd blijven de graven zeer toegankelijk voor de bezoekers door bepaalde stroken korter te maaien.

## Voordelen

Het grootste voordeel is de bijkomende groene openbare belevingsruimte. De weggenomen verharding zorgt ervoor dat het water beter in de bodem kan dringen. De aanplantingen die in de plaats komen kunnen dan weer extra leven aantrekken en de biodiversiteit verhogen. Ook het culturele aspect speelt een rol. De laatste rustplaats van mensen wordt een plaats waar nieuw leven tot stand komt. Een grijze omgeving versterkt nog de negatieve emoties die gepaard

gaan met een overlijden. Een kleurrijke omgeving met een biodivers en bloemrijk grasland geeft mensen meer voldoening. Het groen zorgt ook voor de nodige rust, die gewenst is op een begraafplaats.

## Natuurbegraafplaatsen

Nog een stap verder gaan de natuurbegraafplaatsen. Het concept houdt de focus op natuurbeleving, ecologische processen en de kringloopgedachte. Er is slechts een beperkte verstoring van natuur, milieu en landschapsbeleving. Er zijn geen grafmonumenten of herkenningstekens aanwezig op dit soort plaatsen. Het is een natuurgebied waarin mensen kunnen genieten van het groen en waar ze hun geliefden kunnen herdenken. Enkel asverstrooiing of as in biologisch afbreekbare urnen is toegelaten. ANB beveelt aan om maximaal te screenen naar omvormingsmogelijkheden in de toekomst. De openbare ruimte wordt goed benut en krijgt naast de functie als rouwplaats ook nog een groene functie. ■